

Ali v gostinstvu ni problemov?

Za leini občni zbor okrajske zbornice Novo mesto lahko rečemo, da 'e bil vsi prijet ploden. Niti čeprav poročile predsednika upravnega odbora zbornice Rudija Pintarja, niti priporočil in izjavljana sanitarnega inšpektorja dr. Hočevarja, trinoga inšpektorja Paveta Aida ter podpredsednika OLO Niko Belopavlovića, prišel delegat iz vsega okraja niso spodbila razprave. Vedenia delegatov je prisljalo z dokajanjem zamud in še predno je bil zbor zaključen, so pisanemski odhajali iz dvorane. Neprizadel opazovalcev blisko dobiti vtič, kot da je v gostinstvu vse v najlepšem redu in da ni nobenih problemov, kjer bi jih lahko obravnaval predvsem na najvišji okrajni stanovalski forum gostinstev. Dobro pa vemo, da ni tako.

Znaten povečan promet

Na območju novega okraja je 152 gostinska obratov. Od tega so gostinska podjetja brez goščev v svojem sestavu 4, samostojnih gostišč je 128, od tega 111 zasebnih, daleč 7 gostinskih podjetij, ki imajo v svojem sestavu gostišča, 7 gostišč v sestavu podjetij in 8 gostišč na pravici (kolektivno upravljanje). V priključenih občinah Bele krajine in Kostanjevica Podnožje je 52 gostinskih obratov. V gostinstvu je zaposlenih skupno 283 ljudi, ced tega 193 ženskih in 70 moških. Zbornico ima 143 članov.

Lani je bil dosežen večji promet ko v letu 1954, in sicer se je dvignil promet pri prodaji hrane za 52 odstotkov, pri prodaji alkoholnih pižam na 20.1 odstotka, v celoti pa za 18.8 odstotka. Po podatkih naj bi se leta v okraju prodalo 83.000 litrov manj vina, to je nekaj manj kot liter na prebivalca. Razveselj je porast prometa v iztriku za hrano, toda ta je veden predvsem v državnem sektorju. V zasebnem sektorju še vedno prevladuje promet z alkoholnimi pižamami, znano manj pa promet s hrano in brezalkoholnimi pižamami. To dokazuje, da je lov za latijom doblikom v zasebnem sektorju še vedno glavna gontna sila.

PODPISAN JE SPORAZUM Z ITALIJOM

Po dajšnjem pogajanjih je bil 28. februarja podpisani v Beogradu gospodarski sporazum z Italijo. Obseg sporazuma o kreditu, o ribolovu in tehničnem sodelovanju. Po tem sporazumu bo Jugoslavija kupila v Italiji za 30 milijonov dolarjev investicijske opreme po lastni izbiři, 45 milijonov dolarjev gre iz poobrnega kredita, ki ga je Italija odobrila naši državi za dobo osmih let po končani dobi, 15 milijonov dolarjev pa gre iz naših reparacijskih terjatev. Sporazum o ribolovu dovoljuje italijanskim ribičem lov rib v določenih prostorih našega morja. Sporazum je zelo koristen za obe strani.

Nakazani problemi

Investicij v gostinstvu je bilo doseglo malo, brez tega pa ne bo vidnejšega napredka. Marsikaj pa bi se dalo še izboljšati brez večjih izdatkov. Lokal je niso povsod okusno urejeni, zlasti v nekaterih zasebnih gostiščih. Stene, okrožene s starimi načinimi slikami, niso primerne za javen lokal. Namesto njih spadajo pokrajinske in umetniške slike. Marsikaj je manjši lončki s cvetličnimi načini in cvetje na mizah. Čeprav je bil dosegel na splošno v gostinstvu lep napredok, je še vrsta pomajnikov, ki jih je treba takoj odpraviti. Nekaj teh sta nakazala tudi sanitarni in tržni inšpektor.

V hudi zimi so bili lokalci največkrat slab kurjeni. Gostinske uslužbe se dajejo v kuhih, kjer pa higijena se marsikaj ne sploh. Posebna komisija OLO, ki pregleduje trgovske in gostinske lokale, je odkrila že marsikate grobo napako. Tako na primer skrajno zanemarjena stranišča, slabe in nesnažna skladšča hrana, zaksane kokoši pred straniščem, in podobne stvari. Kaj rado se še v zasebnem sektorju vodite poslovnih knjig. Tudi plačevanje davčin je marsikje zelo nerdeno, utaja prometejo konskrutor za včasne poslovne knjige. S tem je bila debata končana. Izvollj se še nek upravna prispevka pa kažejo na slabo socialistično moralo. Ni v času, gostincem tudi nerdeno plačevanje prispevko za zborirko, saj dolgujejo nekateri še za leto 1954, za leto 1955 pa za skupno blizu pol milijona din.

Brez razpravljanja

Poročilo upravnega odbora je obsegalo še druge probleme; boro proti divjim gostilnim v velenicam brez kulturnih sporedov, brez strokovnega vodstva in zdravstveno higienškega nadzorstva, prodatanje vina na droben po zidanicah, sodelovanje članov v turističnem društvi, reklame in propagando, potrebo nadaljnega strokovnega dviganja uslužencev in še vrsto drugih vprašanj.

BOREC NA "DVEH FRONTAH"

Brtončelj 1943-1945 na zapadni fronti...

...in 1956 v partizanskom Črnomilju:
...in vedenje, ljubi krščanski otroci, da učim Jaz z golj iz ljubezni, učitelji pa za denar!

Ing. Lojze Hrček:

Bodoči razvoj našega vinogradništva

V zvez z najnovejšimi obdobjtvami — takšami na samorodnice, ki jih je naš vinogradnik že delj časa prizkal, kakor tudi v zvez s trenutnim stanjem prodaje vina na domačem tržišču, je prav, da se gleda vinogradništvo na Dolenjskem in v trezno presodimo pogoje za panoge pri razvoju našega gospodarstva v bodočnosti.

Problem vinogradniške proizvodnje, kakor tudi problem same vinogradniške panoge, je pereč že vsa leta po osvoboditvi. Potreba obnovne naših izberiščvinogradov, ki postajajo že leta v leto manj donosi zaradi nizkega in nekvalitetnega pridelka ter visokih proizvodnih stroškov, izvirajočih iz primitivnega načina obdelave, je gospodarsko dovolj utemeljena. Investicija obnovne vinogradne je izredno draga, saj stane obnova 1 ha v vinogradu 1–2 milijona dinarjev. Postavlja se vprašanje, kje, kako in s čim bomo obnovili, da nam bo vinogradništvo v prihodnjih desetletjih prineslo korist. Na to vprašanje bomo skušali odgovoriti tako, da bomo to panogo osvetili v domačem pa tudi v državnem oz. mednarodnem merilu.

Da mednarodni položaj vinogradništva ni najboljši, nam nazorno kažejo poročila in sklepi XXV. zasedanja Kmet. urada pri FAO v Rimu decembra 1955. To zasedanje je kot glavno točko obravnavalo prav stanje vinogradniške proizvodnje v svetu. Predsednik Mednarodnega združenja vinogradnikov Samarat je v svojem poročilu o stanju in pogojih vinskih produkcij v svetu poudaril problem nadproducije vina ter težave, koga ga spraviti na trg. Sprejeti so bili sklepi, ki so tudi za nas izredno važni. Oglejmo si jih.

1. Preprečiti je treba širjenje vinogradov v nevinogradniških predelih

Vinska trta je kultura sonca in je donosna samo v tipičnih vinogradniških terenih. V takih terenih druga kultura navadno sploh ne uspevajo ter se zemljische gospodarsko lahko izkoristi le z vinsko trto. Za določitev tipičnih vinogradniških zemljisej je potrebna raziskovalna inštitucija vinogradov. S tem delom je Postaja za obnovno ža začela lani v Beli krajini in ga bo letos nadaljevala. Z raziskavo se torej fiksira parcele, na katerih se bo v bodoče gojila vinska trta. Ni daleč, ko bo tudi pri nas prenehala preščka demokracija, ko lahko vsak posodi vinograd kjer koli, se mu ujublji, pa budi to gospodarsko opravljivo ali ne.

Zato ni čudno, da se je tako razširila samorodnica, ki se bohoti tudi že na čisto njivskih površinah. V naprednih državah imajo glede tega stroge zakonske predpise.

2. Vso pozornost posvetimo dvigovi proizvodnje kvalitetnih vin!

Pri nas lahko dajo kvalitetno vino samo tipična vinogradniška področja. Kvaliteta vina je bistveno vprašanje našega vinogradniškega splota. V bodočnosti bo donosno le tisto vinogradništvo, ki bo pridelovalo kvalitetno vino. Nekvalitetna vina ne bodo šla v promet (saj že danes ne gredo), oziroma ne bodo mogla konkurenčati na tržišču. Dokot južnih cenejših vina v našem kraju je vedno večji. Ta južna vina so cenejša zaradi nizke proizvodne cene, kar je posledica nizkih prizvaljajnih stroškov, kolikšna sladkorja v grozdju oziroma alkohola v vini pa ni tako problematična kot pri nas. Za doseg vini kvalitete ni sicer odločilna stopnja alkohola, temveč harmonija, toda neki

odstotek alkohola pa vino le mora imeti. V naših gostinskih obratih se pojavlja vina pod sumljivimi oznakami področij, ki so proizvod najrazličnejših reznanj vin raznih področij. Potrošnike prekajajo z oznakami, ki največkrat sploh ne ustrezajo. Rezanje vin je strokovno opravljivo le takrat, če s tem dobimo vino boljše kvalitete. Rezanje vin zato, da bi dosegeli neka jugoslovanska vina, pa je samo profitarsko opravljivo. Serviranje takih

Se maj, pa bodo skopnele zadnje krpe snega in delo v vinogradih bo spet poklicajo pridnega

Dolenjca

vin v naših gostinskih obratih je šlo tako daleč, da danes naš potrošnik niti pristremo naravnemu vnu več ne verjam.

Naši vinogradniki prizakajajo, da bodo s sprejetjem Zakona o vinu, ki naj začeti vinogradnike v Jugoslaviji, ne kralj na svetu ne morejo zamisliti kvalitetne in donosne vinske proizvodnje.

Vsekakor pa pogrešamo sodobne zakske predpise o prometu z vincem.

3. Izvor kvalitetnih vin je treba zaščititi

Pri nas se je pripravila začeta izvora in kvalitete vin, ne samo za izvozna, temveč tudi za vina, namenjena domačemu trgu. Vpletki se bo začetni znak za vina nadpovprečne kvalitete, ki je obenem tudi znak zaupanja. Začetni znaki imajo že dolgo vpeljan n. pr.

dobi kleti pa ga moremo samo zboljšati, seveda s strokovno nego. Zato je za doseg kvalitete izredno važna graditev modernih vinskih kleti, brez katereh ni nikjer na svetu ne morejo zamisliti kvalitetne in donosne vinske proizvodnje.

Vsekakor pa pogrešamo sodobne zakske predpise o prometu z vincem.

(Konec prihodnjih)

KERAMIKA odgovarja

Odgovor podjetja na Šlank, Kistrokovnjak nima — tako visoke je bil objavljen v Dolenjskem listu 13. februarja.

Gledate gline, mi podjetje pravi nato, ker vemo, da je gline do voljo v nepravilnih oblikah. Težava je le s tiso keramiko in glazuro, katero uvažamo iz inozemstva in je vprašanje, kie naj moremo potrebitno uporabiti.

Kar pa zadeva odpust, tov. U. M., absolvent grafične šole v Ljubljani, tov. Tov. U. M. je dodelil OBL Novo mesto, da bo zadev z dekorativno keramiko. Z veseljemo smo se sprejeli, ker je del našem kolektivu pri sreču in našem predelu podjetja. Venčar smo na žalost že prvi dan videli, da je tov. U. M. le absolvenc grafike, o keramiki pa nima niti pojma. Zna neoporečno lepo slikati z navadnimi barvami. Keramične barve imajo pa povsem drugačne lastnosti kakor navadne, in jih sploh ni poznal. V keramični stroki bi ga moral začeti od začetka. Jasno, da Slovaka, ki ne pozna naše stroki, ne moremo placiati, kot visoko kvalificiranem strokovnjaku. Poudariti moramo, da noben naš

prišlo niti za kotak naprej, je kapital članek. Tega ne bi mogli trditi. Podjetje je moralno nakazati, da bo le po planu in podpisanih po planu določenim kontraktom. Zadnja štiri leta pa ima podjetje za svoje izdelke (peči), čeprav so primitivni, še preved narodil, da sploh ne more vsem ustreži. Tržišče je podjetje zadnji štiri leta razširilo na vse strani: na Primorskem (Koper, Piran, Sežana, Tolmin, Bovec, Obmejni Karavle itd.), na Hrvatskem (Zagreb, Puli, Reka, Varazdin, Belovar, Jastrebarsko), na Bosni (Sarajevo, Banja Luka), v Bosni in Hercegovini (Mostar, Čapljina, Zenica) in v mnogih drugih krajinah.

Da se je zmanjšala proizvodnja je vzrok v tem, ker je približno polovica naših strokovnjakov zadnjih štirih let na montazi. V vseh zgoraj navedenih krajinah je podjetje postane pretežno tudi lokalna sredstva potrebna pa bo, razumljivo, tudi pomoci družbi, Zlasti bo treba vložiti potrebne napore za dvig kmetijske proizvodnje. Z udeležbo na različnih društva se pomeni tudi na različnih društva in v okviru vseh članov v organizacijo SZDL, tako da bo vsak osebno plačeval članarino in ne društvo za vse. Nasvetovalo so tudi vladatelj, ki je osmislil, da v okviru in podobne zadeve Tovarjev Hribar se je strinjal, da je treba ta vprašanja čimprej rešiti, vendar bo treba pri tem v večji meri vključiti tudi lokalna sredstva, potrebna pa bo, razumljivo, tudi pomoci družbi, Zlasti bo treba vložiti potrebne napore za dvig kmetijske proizvodnje. Z udeležbo na različnih društva se pomeni tudi na različnih društva in v okviru vseh članov v organizacijo SZDL, tako da bo vsak osebno plačeval članarino in ne društvo za vse. Nasvetovalo so tudi vladatelj, ki je osmislil, da v okviru in podobne zadeve Tovarjev Hribar se je strinjal, da je treba ta vprašanja čimprej rešiti, vendar bo treba pri tem v večji meri vključiti tudi lokalna sredstva, potrebna pa bo, razumljivo, tudi pomoci družbi, Zlasti bo treba vložiti potrebne napore za dvig kmetijske proizvodnje. Z udeležbo na različnih društva se pomeni tudi na različnih društva in v okviru vseh članov v organizacijo SZDL, tako da bo vsak osebno plačeval članarino in ne društvo za vse. Nasvetovalo so tudi vladatelj, ki je osmislil, da v okviru in podobne zadeve Tovarjev Hribar se je strinjal, da je treba ta vprašanja čimprej rešiti, vendar bo treba pri tem v večji meri vključiti tudi lokalna sredstva, potrebna pa bo, razumljivo, tudi pomoci družbi, Zlasti bo treba vložiti potrebne napore za dvig kmetijske proizvodnje. Z udeležbo na različnih društva se pomeni tudi na različnih društva in v okviru vseh članov v organizacijo SZDL, tako da bo vsak osebno plačeval članarino in ne društvo za vse. Nasvetovalo so tudi vladatelj, ki je osmislil, da v okviru in podobne zadeve Tovarjev Hribar se je strinjal, da je treba ta vprašanja čimprej rešiti, vendar bo treba pri tem v večji meri vključiti tudi lokalna sredstva, potrebna pa bo, razumljivo, tudi pomoci družbi, Zlasti bo treba vložiti potrebne napore za dvig kmetijske proizvodnje. Z udeležbo na različnih društva se pomeni tudi na različnih društva in v okviru vseh članov v organizacijo SZDL, tako da bo vsak osebno plačeval članarino in ne društvo za vse. Nasvetovalo so tudi vladatelj, ki je osmislil, da v okviru in podobne zadeve Tovarjev Hribar se je strinjal, da je treba ta vprašanja čimprej rešiti, vendar bo treba pri tem v večji meri vključiti tudi lokalna sredstva, potrebna pa bo, razumljivo, tudi pomoci družbi, Zlasti bo treba vložiti potrebne napore za dvig kmetijske proizvodnje. Z udeležbo na različnih društva se pomeni tudi na različnih društva in v okviru vseh članov v organizacijo SZDL, tako da bo vsak osebno plačeval članarino in ne društvo za vse. Nasvetovalo so tudi vladatelj, ki je osmislil, da v okviru in podobne zadeve Tovarjev Hribar se je strinjal, da je treba ta vprašanja čimprej rešiti, vendar bo treba pri tem v večji meri vključiti tudi lokalna sredstva, potrebna pa bo, razumljivo, tudi pomoci družbi, Zlasti bo treba vložiti potrebne napore za dvig kmetijske proizvodnje. Z udeležbo na različnih društva se pomeni tudi na različnih društva in v okviru vseh članov v organizacijo SZDL, tako da bo vsak osebno plačeval članarino in ne društvo za vse. Nasvetovalo so tudi vladatelj, ki je osmislil, da v okviru in podobne zadeve Tovarjev Hribar se je strinjal, da je treba ta vprašanja čimprej rešiti, vendar bo treba pri tem v večji meri vključiti tudi lokalna sredstva, potrebna pa bo, razumljivo, tudi pomoci družbi, Zlasti bo treba vložiti potrebne napore za dvig kmetijske proizvodnje. Z udeležbo na različnih društva se pomeni tudi na različnih društva in v okviru vseh članov v organizacijo SZDL, tako da bo vsak osebno plačeval članarino in ne društvo za vse. Nasvetovalo so tudi vladatelj, ki je osmislil, da v okviru in podobne zadeve Tovarjev Hribar se je strinjal, da je treba ta vprašanja čimprej rešiti, vendar bo treba pri tem v večji meri vključiti tudi lokalna sredstva, potrebna pa bo, razumljivo, tudi pomoci družbi, Zlasti bo treba vložiti potrebne napore za dvig kmetijske proizvodnje. Z udeležbo na različnih društva se pomeni tudi na različnih društva in v okviru vseh članov v organizacijo SZDL, tako da bo vsak osebno plačeval članarino in ne društvo za vse. Nasvetovalo so tudi vladatelj, ki je osmislil, da v okviru in podobne zadeve Tovarjev Hribar se je strinjal, da je treba ta vprašanja čimprej rešiti, vendar bo treba pri tem v večji meri vključiti tudi lokalna sredstva, potrebna pa bo, razumljivo, tudi pomoci družbi, Zlasti bo treba vložiti potrebne napore za dvig kmetijske proizvodnje. Z udeležbo na različnih društva se pomeni tudi na različnih društva in v okviru vseh članov v organizacijo SZDL, tako da bo vsak osebno plačeval članarino in ne društvo za vse. Nasvetovalo so tudi vladatelj, ki je osmislil, da v okviru in podobne zadeve Tovarjev Hribar se je strinjal, da je treba ta vprašanja čimprej rešiti, vendar bo treba pri tem v večji meri vključiti tudi lokalna sredstva, potrebna pa bo, razumljivo, tudi pomoci družbi, Zlasti bo treba vložiti potrebne napore za dvig kmetijske proizvodnje. Z udeležbo na različnih društva se pomeni tudi na različnih društva in v okviru vseh članov v organizacijo SZDL, tako da bo vsak osebno plačeval članarino in ne društvo za vse. Nasvetovalo so tudi vladatelj, ki je osmislil, da v okviru in podobne zadeve Tovarjev Hribar se je strinjal, da je treba ta vprašanja čimprej rešiti, vendar bo treba pri tem v večji meri vključiti tudi lokalna sredstva, potrebna pa bo, razumljivo, tudi pomoci družbi, Zlasti bo treba vložiti potrebne napore za dvig kmetijske proizvodnje. Z udeležbo na različnih društva se pomeni tudi na različnih društva in v okviru vseh članov v organizacijo SZDL, tako da bo vsak osebno plačeval članarino in ne društvo za vse. Nasvetovalo so tudi vladatelj, ki je osmislil, da v okviru in podobne zadeve Tovarjev Hribar se je strinjal, da je treba ta vprašanja čimprej rešiti, vendar bo treba pri tem v večji meri vključiti tudi lokalna sredstva, potrebna pa bo, razumljivo, tudi pomoci družbi, Zlasti bo treba vložiti potrebne napore za dvig kmetijske proizvodnje. Z udeležbo na različnih društva se pomeni tudi na različnih društva in v okviru vseh članov v organizacijo SZDL, tako da bo vsak osebno plačeval članarino in ne društvo za vse. Nasvetovalo so tudi vladatelj, ki je osmislil, da v okviru in podobne zadeve Tovarjev Hribar se je strinjal, da je treba ta vprašanja čimprej rešiti, vendar bo treba pri tem v večji meri vključiti tudi lokalna sredstva, potrebna pa bo, razumljivo, tudi pomoci družbi, Zlasti bo treba vložiti potrebne napore za dvig kmetijske proizvodnje. Z udeležbo na različnih društva se pomeni tudi na različnih društva in v okviru vseh članov v organizacijo SZDL, tako da bo vsak osebno plačeval članarino in ne društvo za vse. Nasvetovalo so tudi vladatelj, ki je osmislil, da v okviru in podobne zadeve Tovarjev Hribar se je strinjal, da je treba ta vprašanja čimprej rešiti, vendar bo treba pri tem v večji meri vključiti tudi lokalna sredstva, potrebna pa bo, razumljivo, tudi pomoci družbi, Zlasti bo treba vložiti potrebne napore za dvig kmetijske proizvodnje. Z udeležbo na različnih društva se pomeni tudi na različnih društva in v okviru vseh članov v organizacijo SZDL, tako da bo vsak osebno plačeval članarino in ne društvo za vse. Nasvetovalo so tudi vladatelj, ki je osmislil, da v okviru in podobne zadeve Tovarjev Hribar se je strinjal, da je treba ta vprašanja čimprej rešiti, vendar bo treba pri tem v večji meri vključiti tudi lokalna sredstva, potrebna pa bo, razumljivo, tudi pomoci družbi, Zlasti bo treba vložiti potrebne napore za dvig kmetijske proizvodnje. Z udeležbo na različnih društva se pomeni tudi na različnih društva in v okviru vseh članov v organizacijo SZDL, tako da bo vsak osebno plačeval članarino in ne društvo za vse. Nasvetovalo so tudi vladatelj, ki je osmislil, da v okviru in podobne zadeve Tovarjev Hribar se je strinjal, da je treba ta vprašanja čimprej rešiti, vendar bo treba pri tem v večji meri vključiti tudi lokalna sredstva, potrebna pa bo, razumljivo, tudi pomoci družbi, Zlasti bo treba vložiti potrebne napore za dvig kmetijske proizvodnje. Z udeležbo na različnih društva se pomeni tudi na različnih društva in v okviru vseh članov v organizacijo SZDL, tako da bo vsak osebno plačeval članarino in ne društvo za vse. Nasvetovalo so tudi vladatelj, ki je osmislil, da v okviru in podobne zadeve Tovarjev Hribar se je strinjal, da je treba ta vprašanja čimprej rešiti, vendar bo treba pri tem v večji meri vključiti tudi lokalna sredstva, potrebna pa bo, razumljivo, tudi pomoci družbi, Zlasti bo treba vložiti potrebne napore za dvig kmetijske proizvodnje. Z udeležbo na različnih društva se pomeni tudi na različnih društva in v okviru vseh članov v organizacijo SZDL, tako da bo vsak osebno plačeval članarino in ne društvo za vse. Nasvetovalo so tudi vladatelj, ki je osmislil, da v okviru in podobne zadeve Tovarjev Hribar se je strinjal, da je treba ta vprašanja čimprej rešiti, vendar bo treba pri tem v večji meri vključiti tudi lokalna sredstva, potrebna pa bo, razumljivo, tudi pomoci družbi, Zlasti bo treba vložiti potrebne napore za dvig kmetijske proizvodnje. Z udeležbo na različnih društva se pomeni tudi na različnih društva in v okviru vseh članov v organizacijo SZDL, tako da bo vsak osebno plačeval članarino in ne društvo za vse. Nasvetovalo so tudi vladatelj, ki je osmislil, da v okviru in podobne zadeve Tovarjev Hribar se je strinjal, da je treba ta vprašanja čimprej rešiti, vendar bo treba pri tem v večji meri vključiti tudi lokalna sredstva, potrebna pa bo, razumljivo, tudi pomoci družbi, Zlasti bo treba vložiti potrebne napore za dvig kmetijske proizvodnje. Z udeležbo na različnih društva se pomeni tudi na različnih društva in v okviru vseh članov v organizacijo SZDL, tako da bo vsak osebno plačeval članarino in ne društvo za vse. Nasvetovalo so tudi vladatelj, ki je osmislil, da v okviru in podobne zadeve Tovarjev Hribar se je strinjal, da je treba ta vprašanja čimprej rešiti, vendar bo treba pri tem v večji meri vključiti tudi lokalna sredstva, potrebna pa bo, razumljivo, tudi pomoci družbi, Zlasti bo treba vložiti potrebne napore za dvig kmetijske proizvodnje.

Sreča je zvita in muhasta

Za naročnike Dol. lista je napovedalo, da bo sreča mila, če ne, bom pa vsaj firbec napaselj.

«Bi le rad slišal na lastna ušesa, če mi bo sreča mila, če ne, bom pa vsaj firbec napaselj,» je dejal trstec očanec. «Jaz sem pa pršla, da bom lahko kar takoj odnesla radio, tega sem si namreč začelel se je veselo nasmejala brhka vaščanka izpod Gorjancev.

«Pot je bolj slab, no — bom kolo po neselj,» je potolj zastavil fant. «Ja, mislil, da ga boš dobil?» — »E, zlomka, seveda ga bom, zato sem pršel... Ampak za vas slujati sem pa podkova z veselim potrpljenjem, če mi namreč sreča počake figo...»

Malo abecede o žrebanju

Tako je, če nč ne zademam, bom odpovedala listu. — »Preceji naročnikom sem nabral, če mi ne boste niti izbereli, jih bom nagovoril, da odpovedo naročno.« — »Že jest let sem naročnik pa me niste nikoli dali na vrsto pri žrebanju, in še nekaj podobnih je letelo na Dol. list in na žrebanje. Res so bili to le posamezni pojavi, kajti ljudje na splošno vedo, kaj je žrebanje, za tiste, ki imajo o tej reči napadne pojme, pa malo abecede o žrebanju.

Žrebanje Dol. lista, ali pa drugih listov, seveda ni socialno podpora, tudi ne nagrada za to, ker si naročnik lista, kajti za naročnino dobiva list — vsek potek, za 480 din, kar je na pol zaston: list namreč stane veliko več, kot plača zanj. Odpoveš se samo trem litrom vina na leto, pa dobivaš tednik v hiši, ali prodaja 20 jajc, nč več. Zato pa res ne boš odpovedala lista, če te pri žrebanju ni poškodila sreča, kajti žrebanje ni drugo ko — srečo.

Uredništvo in uprava lista ne delita darilo, ampak jih le zbere, pripravita sezname naročnikov, vse drugo je pa odvisno od bobna in otroške rokce, ki listek s svojim potegne ven, ali pa ne. Takih listkov z imeni naročnikov je bilo namreč letos v bohnu 2000, nagrad pa 110: Z dobitki, ki jih Dol. list prispeva nekaj sam, druge pa nabere pri raznih podjetjih in kolektivih, si list dela propagando in vsako leto razveseli z nimi vsaj nekaj svojih naročnikov. Kateri, je pa odvisno samo od sreče...»

Dolenjski list je izrebal 110 nagrad — Veseli in otožne z žrebanja — Okrog 300 ljudi je koprneče zrlo v srečonosni boben

»Deset litrov gadovskega cvička bi se mi kar prilego.« — »Jaz sem si pa kar pujska zara!« — »Premoga čeprav ne dobim, je v Kočevju, raje radio, ga kar pad pasko stisnem.« — »Mene pa hudo mika blago za ženski plăšč, in podobno.«

Orednik Dolenjskega lista je pozdravil vse navzoče naročnike, se jih zahvalil za zvestobo glasila naše Dolenske, zahvalil se tudi podjetjem in kolektivom, ki so prispevali za žrebanje. »Do sedaj je imel vse prizadevanja v roki Dol. lista, ki žreba prisidel Aleksi Skali iz Podzemja v Beli krajini!«

»Oje... no, bo vsaj on vesel!«

Zrebanje je bilo napeto, gledalci pa vseeno dobre volje, kaže ne, ko je sreča tako muhasta, da je vse dobro.

Učiteljiči z Zameškega izbere — moško sračjo! Tri metri drv, darilo Kmet, gozd, posestva Kočevje, je dobila Strelce Tezije iz Koprivnika pri Kočevju, torej iz kraja, ki je sred same hostel! Tona premoga iz kočevskega rudnika gre v Dragat, ton premoga iz Kanžarice pa v Sentupert! Blatnik iz Kočevje ima meter drv v Dol. Toplicah, Vidoša s Tačko 100 kg semenskega krompirja v Dobrniču! Sir iz Prekope bo potoval v Radovljico, vino iz Novega mesta v Tolmin, Črnemontsko marmelado pa v Osilnico!

»Kar fletno je blo. Če letos nisem zadel, sem pa drugo leto na vrst!« — »Prav imas. Pa metno je, da smo naročeni na naš Dolenjski list, ne zavoljo žrebanja, ampak zato, ker je zanimiv in naše gore list!«

Med 6000 »kandidatov srečenje 110 dobitkov (deset je bilo namreč še »tolazilnih«) žreb takole razdelil: 70 v novomeški okraj (sedanj), 26 v kočevski, 9 v druge kraje v Sloveniji in 5 v druge jugoslovanske republike.

Vsem dobitnikom čestitamo, ostalim naročnikom, ki letos niso imeli sreče, pa veliko upanja na drugič! S.

Zaključek nagradnega žrebanja Dolenjskega lista

Vsi nagrajeni so dobili pismena obvestila, kje naj dvignejo nagrade, knjižne dobitke pa smo vsem izrabencem poslali po pošti

I. SKUPINA IZZREBANCEV (plačana celotna naročnina):

SKALA ALEKS, Podzemelj 19, p. Gradac — radijski aparat — Dolenjski list.

ZORAN IGNAC, Drenje 9, p. Straža — moško kolo — Dolenjski list.

LAH ANA, Jurna vas 4, p. Sto

pice — vprežni opokapnik »Dikas« — podjetje Agrovers, Ljubljana.

NOVAK IVAN, Vinica 57 pri Crnomoj — okrogla flisana mlaka — »Misterio« Novo mesto.

DR GRUDEN LUDVIK, p. p. 461, Beograd — prašica — Kmetijsko poslovno Dob.

TOMC ANICA, Krizevica vas 7, p. Metlika — 50 kg umetnih gnojil — Zadružno trg. podjetje, Crnomoj.

REPSE JOZE, Dol. Jesenice 3, p. Sentupert — tona premoga — Rudnik Kanžarica.

KRASOVEC FRANCISKA, Princova 14, p. Struga na Dol.

CIKANEK MARTA, Dol. Straža 26.

GRICAR MARIJA, Brinje 5, p. Sentupert.

PAPEZ FRANC, Potovrh 8, p. Novo mesto.

KLOBUCAR JOZE, Zalogje 1, p. Žužemberk — 2 metra drv — Godzino gospodarstvo Novo mesto.

SKUFCA LOJKA, Primica vas 23, p. Zagradec — 2 svetlik na nočne omare — Klučavnica v Kočevje.

KMETIJSKO GOZDARSKO POSLOVSTVO KOČEVJE — 1 polica za kmetovanje — Klučavnica v Kočevje.

SALI MILICA, Novo mesto, Glavni trg 27 — 1 polica za kopalinico — Klučavnica v Kočevje.

ZELJKO ANTON, Zalogje 1, p. Žužemberk — 1 polica za kopalinico — Rudnik Kanžarica.

POTOCAR JOZE, Dol. Polje 1, p. Straža — 1 polica za kopalinico — Klučavnica v Kočevje.

ADAMIC IVANA, Crnomoj 37, voleno blago za žensko oblieko — Izbira, Novo mesto.

LAMUT JOZE, Goleš 4, p. Dragat — 1 ton premoga — Rudnik Kanžarica.

FLAJSMAR BOZIDAR, Metlika 45 — 1 moška sračja — Ind. perla.

ZELJKO ANTON, Gor. Suher 8, p. Suher — 1 moška sračja — Ind. perla.

TOMC ANTON, Spod. Cačić 8, p. Osilnica — 1 moška sračja — Ind. perla, Novo mesto.

ZALAR VIDA, udčiteljica, Zalac, p. Sentupert — 1 moška sračja — Ind. perla, Novo mesto.

JAKLIC FRANC, KZ Semč 37 — 1 moška sračja — Ind. perla, Novo mesto.

MAVSAR JOZE, Selca 4, p. Crnomoj — 1 moška sračja — Ind. perla, Novo mesto.

VOLJCAR JANZE, Dol. Suhač 23, p. Brusnice — 1 moška sračja — Ind. perla, Novo mesto.

FLANDJC IVAN, Foersterjeva 1, Novo mesto — 1 par ženskih čevljev — Industrija obutve, Novo mesto.

JURSIC JANEZ, Beroča vas 27, p. Stuhor — 1 par ženskih sandal — Cevljarsko podjetje, Metlika.

BLATNIK IVO, Trg svobode 5, Kocbevje 1 — 1 meter drv — KZ Dol. Toplice.

VODOS PETER, Tanča gora 16, Dragat — 100 kg semenskega krompirja — KZ Dobrnič.

STARESINIC FRANC, Sečje selo 14, p. Vinica — 100 kg Tomaževa žlindre — KZ Novo mesto.

TURK JOZE, Strojšice 2, p. Osilnica — 10 kg marmelade — Babič.

ROKAVEC SILVO, Osilnica 12 pri Kočevju — kolekcija kozmetičnih izdelkov — »Zlatorog«, Maribor.

NOVAK ANTON, Veliki Videm p. Vel. Loka — kolekcija kozmetičnih izdelkov — »Zlatorog«.

ZUPANCIC ANA, Daljnje vas 16, Osilnica — 10 kg marmelade — Babič.

PRESTERIN JANEZ, Čevljarsko podjetje, Novo mesto.

DIHELBERGER SIMON, Semč 70, Kocjan Martin, Mihovica 16, p. Sentupert.

GORSKE JOZE, Drganja selo, p. Straža.

GREBENC FRANC, Stara cerkev 10 pri Kočevju.

NOSETIC TOMO, Simevec 14, p. Kostanjevica.

JEVNICKAR FRANCISKA, Hrastovica 4, p. Mokronog.

ZUPANCIC FRANC, Brsljin 4, p. Novo mesto.

MAROLT MARJA, Breg 16, p. Stara cerkev.

PECJAK MARIJA, Plešvica 5, p. Žužemberk.

RAJGELJ FRANCISKA, Zalogje 15, p. Polje-Ljubljana.

MAKOVEC ANTON, Vinji vrh 43, p. Bela cerkev.

19. TOLOZILNI KNJIZNIH NAGRAD — DARILO DOLENJSKEGA LISTA

VIDIC ANTON, Zabja vas 22, p. Novo mesto.

KODRIC ANICA, Milčinska 68, Ljubljana.

ZUPANCIC JOZE, Smolnja vas 5, p. Novo mesto.

NOVAK FRANC, Vrhnje selo 86, Rastelic ALOJZ, Rakovnik 3, p. Novo mesto.

GRUBAR FRANC, Mati Ban 3, p. Sentupert.

GRUDEN MARJA, Celovška cesta blok II-II-5, Ljubljana.

JERICIO RIKO, Prote Matej 9-I, Beograd.

HOFER JUSTI, Vel. Svetec 9, p. Mirena.

SRINGER ANA, Dol. Straža 1, p. Straža pri Novem mestu.

II. SKUPINA IZZREBANCEV (plačana celotna naročnina):

59 knjig — daria Kmečke knjige, Ljubljana, Državne založbe Slovenije, Ljubljana, Slov. knjižna zavoda, Ljubljana, in uredstvo Dolenjskega lista so dobili:

DURJAVA PETER, Sentjernej, VERCE FRANC, V. p. 877-10, Sarajevo.

DRAGAN LOJZE, Gdobljenjek 26, p. Merna peč.

VIRANT MAGDALENA, Straža 4, p. 38.

GRASOVEC FRANCISKA, Princova 14, p. Struga na Dol.

CIKANEK MARTA, Straža 26.

GRICAR MARIJA, Brinje 5, p. 34.

SALI MILICA, Novo mesto.

GOURENC VIDA, gostilna »Manjava«, p. Vrhnik.

ZIGALOV MINKA, Rudnik 241.

SAUER PAVEL, Videm, p. Starigrad ob Kolpi.

PUST FRANCISKA, Doljenjska vas 14, p. Merna peč.

ZORC MARJAN, Gor. Lokvice 3, p. Mokronog.

MAROLT JERA, Petkovac 42, p. Rovje.

KRESE BOZA, Salka vas 15, p. Kočevje.

ABRAHAMISBERG BOŽO, Ribnica 118.

VERDERER JURIJ, Vrt 4, p. Starigrad ob Kolpi.

TURK MARIJA, Dešeča vas 15, p. Žužemberk.

MRAK ANTON, Brunice 48 pri Novem mestu.

HRENOVEC PAVLA, Spod. Log 5, p. Mozol.

GLOBEVLNIK IVANKA, Laze 5, p. Borovnica.

SPEHAR LUDVIK, Vrt 4, p. Starigrad ob Kolpi.

BOBEN JOZE, V. p. 7930-17, Vinkovci.

VUKOVRAN DRAGICA, Konca vas 12, p. Starigrad cerkev.

MAJERICE MIHA, Predgrad 33, p. Starigrad cerkev.

TURK FANI, Podgora 24, p. Štrala.

VIDMAR MARIJA, Glinik 7, p. Štrala na Dol.

BOZIC ALOJZ, »Novoteks«, Novo mesto.

MERVAL VENCESLAV, matičar Štrala.

DEBENC IVAN, okr. opokarna Preleste, p. Sentupert.

KOZEL AMALIJA, Knežja vas 3, p. Štrala.

PRESTERIN JANEZ, Čevljarsko poslovstvo Novo mesto.

JOZE PLETERŠEK 80-letnik

Nas jubilant se je rodil 7. sti v Monakovo na Bavarskem. Nas je srečno preživel 80 let. Mokronog je v Krmelju kot sin rudoškega naseljenca. Starša sta se pozneje preselila v Mokronog in vodila takrat po Dolejski dobro znano gostilno, kjer je domovino napredno »Balno društvo«. Po končani ljudski šoli v Mokronogu se je Jože šolal še dve leti v mestni dežki šoli v Celju, nato pa odšel za štiri leta na obrtno šolo v Ljubljano, da se izkušči z kiparja. Po uspešno končani šoli se je zaposilil za dva leta pri kamnoseku Tomenu, nadaljnji dve leti pa pri kiparju Revišku v Ljubljani. Kakor marsikaterega obrtnika v tedanjih časih, je tudi njega ponosila pot s trehribom za kruhom v nemški Gradec, kjer se je zaposilil pri kamnosekem podjetju Grein, Krasna ornamentika na veličastnem portalu cerkve Usmiljenih bratov v Gradcu je njegovo delo. Po petih letih službovanja v Gradcu je odšel na Adu, dimijo upodabljajoče umetnost.

Dober strel Lojzeta Jurca

Lojze Jurc je pismenoča novomeške pošte, kot vse bratje Jurc iz Prečna pa tudi strasten lovec in dober strelac. Ko se je nedavno vrnil iz službe, je zagledal na svetilnik, novomeške železniške postaje kragulja. Hitro je stopil domov po puško in tvegal nevaren strel na kragulja. Strel bi bil namreč precej drag, če bi na mesto kragulja zadel svetlico. Pa ni zgrešil. S prvim strelom je zadel kragulja ter ga uvrstil v seznam uplenjenih roparjev. Kragulj ne bo več odnasišči v moril koristnih ptic. M. K.

Upravni odbor
RUDNIKA RJAVAEGA
PREMOGA
KANIŽARICA
razpisuje mesto

Šefka RAČUNOVODSTVA

Pogoji: ekonomika fakulteta s 3-letno praksjo ali srednja šola s strokovnim izpitom in 5-letno praksjo.

Plača po tarifnom pravilniku!

Pismene ponudbe z navedbo dozdanje zaposlitve in prakse poslajte na upravo rudnika do 15. marca 1956.

Rod gorjanskih tabornikov je delaven tudi v zimskih mesecih

Prejšnji teden so bili v Dolenjskem lici objavljeni rezultati žahovskega, smučarskega in sankanje tekmovanja novomeških tabornikov, ki so nam mimo gredo povedali, da faneje in deleka gorjanskoga rodu tudi pozimi ne poštevajo. Na V. redni letni skupščini Združenja tabornikov Slovenije je bilo novomeškim tabornikom znova dan visoko priznanje: uvrščeni so med najboljše tabornike enote v Sloveniji,

taborniških vrstah zavladalo je večje veselje. Tam si bodo uredili tudi skladiste za svoj inventar, ki je zdaj še vedno shranjen na raznih krajinah.

Ba bi se pripravili na letna tabornjenja in da bi učestali organizaciji, iz katere je zadnjega leta oddločno precej sposobnih vodnikov v Ljubljano in drugam, je rodova uprava organizirala vodniški tečaj. Učni načrt tečaja obsegata predavanja: lik vodnika, dr-

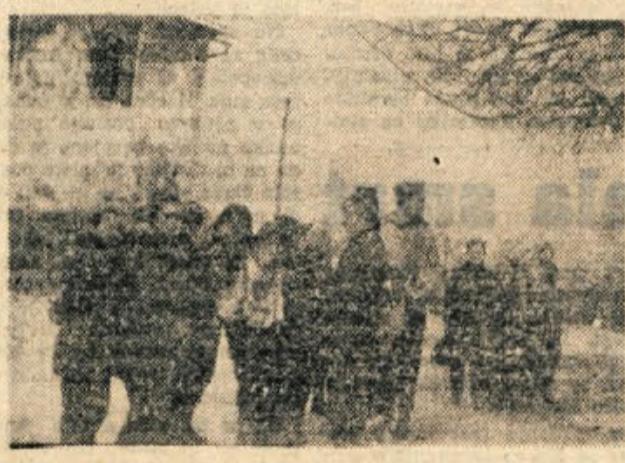
bi, osnove ljudiških plesov, petje, vodove sestanke, izlete in odpovede v organizaciji. Tečaj vodijo članji robove uprave in instruktorji, pomagajo pa tudi profesorji novomeške gimnazije in učitelji. Tečaj obsegata 25 tabornikov in tabornice in prav dobro počaka.

V januarju so člani voda »Sreča« organizirali na Gonjanah pri Ljubljani dnevni zimski tabor, precej pa je bilo tudi izletov. Celo množično, in čebelje, načinili taborniki, so jih nato podali na Gonjanice, kjer so do Zajca in nato skozi gozdove v zanimivih igrah nazaj. Bilo je prav prijetje.

Kogar zanima, zanj še nekaj podatkov: danes je v Rodu gorjanskih tabornikov 234 tabornikov in tabornice, čebelje in medvedki. Družina zelenih otrok ima 6 vodov (Gad, Jelen, Jež, Newa, Orel in Streja), Družina junarjev zanje 3 vode (Planinka, Lastovka in Češnjov cvet). Družina prijateljev Kraljev (na učiteljev) ima 9 vodov (Bele breze, Bela kočica, Čičlana, Črnica, gamsa, Marvinca, Plamen, Snijaj in Vrhajajoče sonce).

Družina medvedkov in čebelja pa ima 6 vodov (Gams, Jastreb, Šulc, Čebela svecokrila, Rosma kapljica in Zimsa menča). Prštenske je treba še klub tabornikov in camping klub »Gonjanec«, ki ima 14 članov — čebeljev tabornjenja. Novomeški študenti imajo v Ljubljani in doma še svoje posebni vod. Kar lepo število, manj ne? In kas je glavno — organizacija vzorčno dela.

S. H.

Medvedki in čebelice (najmlajši taborniki) na zimskem izletu pri Zajcu na Gorjancih. — Foto: prof. M. Dobovšek.

saj so med 47 taborniškimi organizacijami dosegli časeno 5. место. Odkar je Rod gorjanskih tabornikov dobil v podprtju obnovljene stare gimnazije tudi soško za svojo organizacijo, je v

žarna učelitev, organizacija taborništva, prvo pomoč, tehnično tabornjenja, zdravstvo in tabornjenje, topografsko, poznavanje narave, plavjanje in vodne igre, si-gnizacijo, televadbo, igre in slično.

Pohvala prizadevni babici

V Zužemberku smo lahko res zadovoljni, da imamo tako sposobno babico kot je Alojzija Fortuna. Je v veliko

pomoč ženam in zasluži javno pohvalo.

Pred kratkim bi kralnila postala žrtve materinstva mlada žena. Padla je na zaledeneli poti in posledice so se pokazale po 14 dneh. Potrebna je bila hitrta pomoč, kdo ji jo je nudila babica. Lahko trdimo, da je mlado ženo rešila smrti. Tudi v nekem drugem primeru se je izkazala. Ceprav je bilo nosečnosti naročeno, da mora pravočasno v bolnišnico na porod, je jo iznenadilo doma. Svet je bila babica tista, ki je pomagala, da se je vse srečno iztekel.

Svetujem vsem ženam, da se z zaupanjem obražajo na njo, ker jim bo radca svetovala all pomagala.

L. Pire

Plača po tarifnem pravilniku!

Pismene ponudbe z navedbo dozdanje zaposlitve in prakse poslajte na upravo rudnika do 15. marca 1956.

Vsem, ki vprašujejo, koliko stane mal oglas v DOLENJSKEM LISTU:

Oglas, ki ima do 10 besed teksta, stane 100 dinarjev, vsaka nadaljnja beseda pa še 12 dinarjev.

Oglas lahko naročite osebno v upravi lista v Novem mestu, lahko pa tudi po pošti. V zadnjem primeru napišite ustrezno besedilo in priložite odgovarjajoči znesek v znamkah ter poslajte na naslov:

Uprava DOLENJSKEGA LISTA, Novo mesto, poslani predal 33

Vsak, kdor želi pismeno naslov malega oglasa, naj priloži v znamkah 30 din za odgovor.

Naročni DOLENJSKEGA LISTA imajo pri naročilu malega oglasa 50 odstotkov popusta.

DOLENJSKI OBVEŠČEVALEC

KINO

»KRKA« — NOVO MESTO: 9. do 12. marca: ameriški barvni film »Bent Brumme«. Od 13. do 16. marca: ameriški film »S hudečim srčem«.

»DON JLA« — NOVO MESTO: 9. do 12. marca: domači film »UFUS«. Od 13. do 16. marca: ameriški barvni film »Veliki Karuso«.

»CRONOMELI«: 8. do 11. marca: angleški film »Smeh v raju«. Od 12. do 14. marca: italijanski film »Vrhovna prospasti«.

»KOSTANJEVICA«: 11. marca: ameriški barvni film »Kapitan Horvat«.

»TRENIJE«: 16. in 11. marca: italijanski film »Rim ob snajstih«. Predstavljena v nedeljo ob 15.30 ur.

»MOKRONOG«: 10. in 11. marca: ameriški barvni film »Redečelci na Kranjskem«.

»ZUŽEMBERK«: 11. marca: ameriški film »Ob veliki ločnosti«.

»DOL TOPLICE«: 19. in 21. marca: ameriški film »Pravnik v Rimu«. 14. marca: ameriški film »Klon«.

»GRADAC«: 11. marca: francoski film »Osvrba zadavca«.

»DRAGATUS«: 10. in 11. marca: italijanski film »Vrag vzemlje«.

»LOSKI POTOK«: 11. in 12. marca: »Poštna postaja«.

Potujoči kino Novo mesto predvaja svedčni film »Zaradi moje ljubezeni«; v petek, 9. marca, ob 18. uri v Brusniku; v soboto, 10. marca, ob 18. uri v Stradi; v nedeljo, 11. marca, ob 18. uri v Skocjanu in ob 18. uri, v Smarjeti.

MALI OGLASI

PRODAM dobro ohranjen cirkular 7,5 KS z električnim motorjem. Nam v upravi lista. (10.-56)

VRTNARJAVA ZA POMOC pri obdelavi vinograda in sadovnjaka pri Novem mestu sprejemam.

Pogoji ugodni. Ponudbe upravi, lista. (10.-56)

Napravil je sesalna in brizgalna aparatna znamke »Corona«, velikost 1. zola-nu 2. cistrica, malo rabljena, po ugodni ceni. Polize je pri Pavilonu Avgusta, Novo mesto, na Kranjskem.

Kmetijska zadružna Zuemberk sprejema za poslovniško v Smučniku v okolici Novega mesta. Naslov v upravi lista (10.-56).

Kmetijska zadružna Zuemberk sprejema za poslovniško v Smučniku v okolici Novega mesta. Naslov v upravi lista (10.-56).

ZUŽEMBERK: 11. marca: ameriški film »Ob veliki ločnosti«.

DOL TOPLICE: 19. in 21. marca: ameriški film »Pravnik v Rimu«. 14. marca: ameriški film »Klon«.

GRADAC: 11. marca: francoski film »Osvrba zadavca«.

DRAGATUS: 10. in 11. marca: italijanski film »Vrag vzemlje«.

LOSKI POTOK: 11. in 12. marca: »Poštna postaja«.

Potujoči kino Novo mesto predvaja svedčni film »Zaradi moje ljubezeni«; v petek, 9. marca, ob 18. uri v Brusniku; v soboto, 10. marca, ob 18. uri v Stradi; v nedeljo, 11. marca, ob 18. uri v Skocjanu in ob 18. uri, v Smarjeti.

IZ MATIČNIH URADOV

NOVO MESTO

Preteči teden je bilo rojenih 12 deklet v novem mestu.

Umrl so: Skvarč, roj. Bojan Marija, gospodinja, 68 let, z Trate.

Prenehalo Franje, upokojeni rudojav, 50 let, iz Kocjevja.

Franc, vojni invalid, 80 let, iz Vel. Gabro.

Poročni bil.

ČRNOMELJ

V februarju so bili rojeni 3 dekleti.

Umrl so: Gajšek Peter, kmetovac,

46 let, iz Nakla, Ahančići, Ivan, upokojenci, 65 let, iz Crnomelja.

Flek Janez, kmetovalec, 57 let, iz Pavlovec.

Majerle Janez kmetovalec, 46, iz Crnomelja.

Grahek Habicht, roj. Željko, 50 let, iz Bočkovca.

Popović Štefan.

KRNOVSKA KNJIGOVODNINA

izdeleka. Naslov v upravi lista. (10.-56)

FEVRUARSKA SEM MZGUBIL

usmerjeno rokavčje v Novem mestu.

Počitniški način je način, da

Kaj pa človeške kosti?

O svojih kosteh navadno mislimo, da so to »mrtev«, nedelav del telesa, kar je seveda huda smrta. Kosti spadajo med naše najbolj dragocene in zaposlene organe. To je tovarna, ki s polno paro obracuje 24 ur na dan in prozvava redča krvna telesa. Teh rdečih krvnici umre v telesu sicer manj povprečno 180 milijonov in vsakoj je treba nadomestiti sproti, to pa opravlja kosti. Če bi le malo odnehalo, bi naša kri zvodenela in bilo bi nevarno, da umremo za ameno — matočrnostjo.

SKLADISCA HRANE

To pa ni edina naloga kosti, one so tudi rezervna skladisca hrane za organizem. V svojem možgu spravljajo razne masobne beljakovine, po tudi rudine — v njih je shranjena malone vsa telesna zaloge kalcoja in fosforja. Kalcijski je na primer potreben, da se kri na rani strdi, da srce pravilno bije, da se raztezajo mišice, da dočelo deluje na živini sistem. Ko popijemo na primer kozarec mleka, kalocij, ki ga mleko vsebuje, odide v kosti, v »vskladiščenje«, odkoder za kri jemijo in uporabijo po potrebi.

KOLIKO KOSTI IMAMO

Naše telo ima približno 205 kosti. Zakaj približno? Otrokova hrbenica ima na primer 33 vretenca, pri odraslih pa se nekatera vretenca spojijo, ostroma zrasajo skupaj, zato ima odrasli že 26 vretenec. Navadno imamo 12 parov reber, vendar so tudi povsem normalni in zdravi ljudje, ki imajo le 11 ali 13 parov reber.

Cepkv je človekova hrbenica precej debela, se prožno zvija ob vsakem našem gibu.

POTUJOČI MOSTOVI

Spirinožna živali je nek učenjak imenovan »potujoči mostovi«. Njihova hrbenica je namreč zgrajena tako kot lepa C krvulja

kakega prvovrstnega visedečega mosta. Otroci se rodijo skoraj s prav tako oblikovano hrbenico, sele ko shodijo, se jim ta spremeni, ker mora sedaj nositi težo glave in života. Posledica je, da imamo odrši hrbenico oblikovano v podobi črke S.

Koščeno ogrodje človeškega telesa je res pravljeno čudo narave, skrajno prilagojeno svojim nalogam. Običajni možgani so zavarovani z lobanjami, ki je najraja prav tam, kjer so možgani najbolj ogroženi, na temenu. Hrbenčni mozek je zaščiten z vretenami, hrbenica pa ima že posebne »blazinice« za varstvo pred škodljivimi. To so hrastavne ploščice, ki ločijo vretenca med seboj. Brez teh blazinic bi sihejna padec, celo sihereni skok pri zadaju naši hrbenici nepopravljivo škodo.

KOSTI SO ZGRAJENE PO ARHITEKTONSKIH NAČELIH

Tudi kosti nog imajo oddišne tehnične lastnosti. Njihova »snosilnost temelji predvsem na tem, ker so voče, kar je povsem v skladu z načelom arhitektonike, da je votek steber bolj izvrst kot polni pri isti težini. V odnosu do teže, ki jo nosijo, so kosti nog močnejše kot — jeklo. Nekdo jih je vzporedil z armirano betonskimi nosili, in res so kosti podobno grajene: v kalcificirano tvarino so spiralno vložena beljakovinska vlakna.

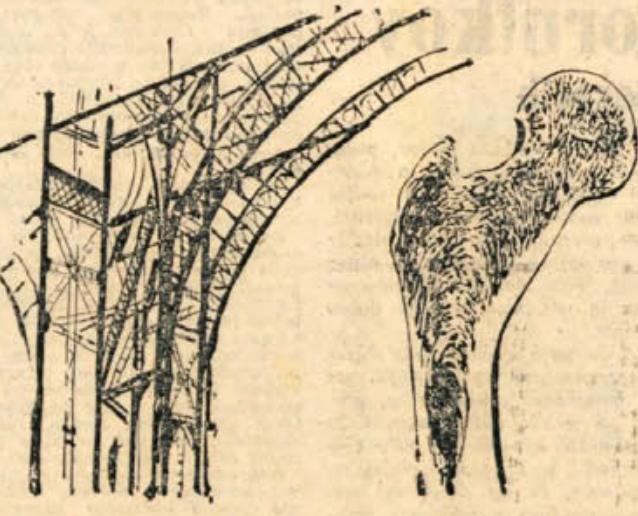
Koščeno tkivo je dveh vrst: uspravno in čvrsto. Vsaka posamezna kost je sestavljena iz običajnih tkiv. Čvrsto tkivo tvori vnetni trdni sloj, pod njim pa je pa spuščasto tkivo, sestavljeni iz polno majhnih prečkov. To notranje tkivo je izredno važno, ker je v njem mozek.

KRPAJNE KOSTI

Še ni tako dolgo, ko je vsaka poškodbna kost pomenila zelo resno ali celo vrhunsko nesrečo, posbeno za starejši ljudi. V modernem času so renskevi aparati omogočili zdravnikom, da zlomljene kosti uravnavajo mnogo bolje in načinjejo, anestetiki omrtvijo, so rešili bolnike strahornih bolezin, ki so včasih spremajale takoperacije, antibiotiki pa so zmanjšali nevarnost okužbe.

Med prvimi uspehi popravljanja kosti je bila uporaba govejih kosti, ki so jih pacienti vstavili na mesto preloma s pomočjo vijaka, narejenega prav tako iz goveje kosti. Ta metoda je imela hudo pomankljivost, kajti goveje kosti niso bile dovolj krepke, da bi bolniki lahko stal ali celo hodil.

Morati so odkriti posebne ma-

Clovek se uči od prirode — podpornike svojih stavb gradi tako, kakor so zgrajene naše kosti.

S Koraba je zagrmela smrt

Pretresljiva nesreča pri Mavrovem v Makedoniji je zahtevala 54 smrtnih žrtev in veliko ranjencev. Snežni plazovi, ki so se utrgali s Koraba in njegovih poboji, so povzročili katastrofo, kakršna v naših gorah še niste videli. 11. februarja malo po polnoči je zagrmel plaz na delavske barake v Izet-Kuli. Isti dan ob 19. uri je drugi plaz zasul baranko v Stolni, od osmih delavcev so rešili tri, ob 21.30 je plaz uničil tri zidane delavske barake pri Torbeškem mostu in pet hiš v vasi Ribnica, kjer je zgubilo življenje 13 vaščanov, ob 21.45 je plaz odnesel obremenjeno karavlo pri Žužnju — 14 granicarjev mrtvih. Res tragičen katastrofal dan za makedonsko ljudstvo, ki se je še dolgo potem z grozo oziral na drugo največjo goro v Jugoslaviji — Golem Korab, odkoder se je usodenega 11. februarja utrgala smrt v obliki snežnih plazov.

GOLEMI KORAB

Je že tako, da nas tudi tragedije utičjo zemljepisa. Nenadoma so nam postali znani Mavrov, Torbeški most, Stolna Ize-Kula, Zužanje, Ribnica, Ničipur in Korab, čigar najvišji vrh v Golemi (veliki) Korabu, ki je višok 2746 metrov in je le malo nad 100 metrov nižji kot na Triglav. Korab je prostrana gorska planota na višini 2000 metrov in podaljšek Sare Rudeke in Brane. S te visoke gorske pianote, bujno porasle s travo, strelje nešteti visoki grebeni in kilasti vrhovi. Malo in Velika Korabska vrata sta edina gorska sedla in prehoda v tej divini, v katerih so izdolbla svoja globoka korita reka Radika in njeni pritoki, na albanski strani pa Crni Drim. Pod gorskimi grotami Koraba pa je jezero, makedonski naravninski park.

ZAVETIŠČE VOLKOV

Korab je varno zavetišče rincov, medvedov in tropom večno mladov, volkov, ki pozimi prihajajo iz njegovih globeli in napadajo vasice, raztresene v podnožju pianine. Ti krivoliki izkoristijo vsako nesrečo, tudi se dejajo na napadali realni ekipe, ki so se prebijale skozi orjaške zameete, da čimprej prihite na pomor ponesrečenem.

Do druge svetovne vojne je bil Korab tudi zanesljivo bližnje sreči in težkih oblikah, kot smo doživeljali sami. »Nič novega ni pod soncem...«, 25. februarja 1879 je na naši južni jadranski obali besnelo strahotno

rališče in skrivališče raznih ropanj, kateri so z njega hodili v obljedene kraje, napadajoči vasi in odnašale vse, kar jim je prišlo v roke, zlasti živino in ovc. Zato so obširni in bujni pašniki na Korabu bili prazni, nikjer niso bili čuti blejanja ove. Le redki planinci in turisti so zasli v te brezpotne divljine ostriv grebenov in snežnic, ki jih ne more staličiti niti najbolj vroči sončni dnevi.

RAZBOJNIKE PLANINE

T. Nikolić je leta 1912 takole opisal Korab v »Glasniku srpskog geografskog društva«:

»Veličasten je Korab, gledan iz daljave, zlasti z nekaterimi vrhov Sar planine. In koliko bolj mikavni so iz dalje belkasti, stenljivi snežniki, toliko bolj mrk je Korab od bližu. To je pusti razbojniška planina, brez življenja, brez ove, dasi imajo najlepše pogoje za ovčjerejo; nikjer cred, nikjer planarskih koč, tako dragocenih za planinskih prenošči. Povsod sledovi razbojniških zased in njihovega plena. Le na zapadni strani pa nekaj arnautskih planarskih koč z obozničnimi pastnji. Začel je Korab nepristopen in nepoznan.«

Tak je postal Korab tudi še dolgo po prvi svetovni vojni. Zaradi kaščkov, ki so govorili po njem, se nihče ni upal ovoz. Prostres je so uživali sioves, da so najmanj raziskano gorovje na Balkanu in v vsej Evropi. Zadnja leta pa so tudi planine edenec dostopnejše in znane. Le Korab je še tudi danes slabo poznan in raziskan, čeprav ni dobroj roparjev več, ki bi zbuljil strah. Na roparje sase spominjajo samo še strelne linije v kamnitih hišah, ki so zgrajene ko trdnjavski stolpi v vseh nasejih logrog Koraba. Danes se čudovita lepota in romantična Koraba odpira turistom, planincem in smučarjem,

OBJAVA

»Varstvo spomenikov«, glasilo, ki je seznamilo našo kulturno spomenike in njih zavetnike, je po daljšem presledku pravkar isšlo v novi številki, ki obsegajo 200 bogato ilustriranih strani. Rednim naročnikom in piščnikom ga bomo postali po posti, ostali pa ga lahko naročete na naslov: Zavod za spomeniško varstvo, Ljubljana, Prelihova 1. Nova številka stane 350 dinarjev.

pogovorih je treba bini previden, zlasti, če se nizajo trenje osebe!

Za začetek toroj nekaj besed o pojmu človeške črke.

Čast je pravna dobrina, ki jo določi zakon. Poznamo zunanjost ali objektivno čast, to je vrednost, ki jo ima vsakdo nad svojo imenitnoččjo, je naše ljudstvo zaveta nekaka epidemija, medsebojnih žalitev in obrekovanja. Naša sodišča dan za dnevnim naravnost pojavljajo te različne tožbe.

Zavet je javnost opozoril na dejstvo, da se siheren lahko vsak trenutek znajde na zatožni klopi zaradi takega kaznivega dejanja. Prav nič nemogočega ni to, če je lahko napravi točno dejanje, ko se n. p. pri časi vina pogovarja z znancem o kom. Pri tem pade kaka njojovljena beseda ali trditve, znanec pa, kdo kdo, je to skrat, pove te besede ali trditve drugemu, končno pa pride na ušesa prizetemu. Ta ima pravico rožbo in tem primeru bo odgovarjal pred sodiščem vseh, ki je to rekel ali pa živel. Kaj nas torej ta primer uči? Tudi v vsakdanjih

Spominu tete Ančke

Nekaj metrov od kraja, kjer je stala prej starinska hiša, nameje silešni oreh. Zdaj bo edvanjšči let, odkar ni več hiše. Prej je dobro četrtino hišne strehe zakrivalo velikansko vejevje oreha. Ko je sredji poletja 1944 gorela hiša, je zgorjelo tudi polovico oreha. Sedaj se je drevje razraslo proti zahodu, skoraj čisto prek stare državne ceste. Lepe in žalošne čase je preživel oreh s svojimi obiskovalci, ki so zahajali pod njegovo senco v vročih poletnih popoldnevinah in večernih. Starši so pripovedovali o samotnih popolninkih in skrivnostnih nočnih kočnjih, ki so izigravale zdravje.

Ančka je rada pripovedovala o življenju v velikem tujem mestu, kamor je kot mlado dekle pognała borba za kruh in kjer je izgubila svoje zdravje.

Na večerih smo igrali domino, zekli »špani« in igrali druge igre.

Ob vročih poletnih popoldnevinah so vse živje.

Na vročih poletnih popoldnevinah je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.

Z veliko ljubezijo je bila skupina mladih ljudi, med njimi tudi njen sin in njegov prijatelj.